

Mutta seuraavalla kerralla kun valtiopäivät vaihtsevat sosialidemokraatin puheenjohtajakseen —

joka ehkä tapahtuukin puolueemme enemmistönä ollessa — keisari jää kumarruksetta.

Pikakuvia New Yorkista

V.

“Valkoiset orjat”.

“Kun John Donavan käveli lauantaiaamuna Toista avenuetta pitkin sadannen kadun kohdalla, lennätti tuuli häntä vastaan paperilapun, jolle näkyi olevan joutain kirjoitettuna. Donavan otti lapun ylös ja näki paperille lyijykynällä kirjoitetun:

“Minua pidetään vankina talon Nro. 302—E. 100 katu, ylimmässä kerroksessa. Auttakaa!

Mary Murdick.”

Donavan kiiruhti lähimmälle poliisiasemalle, josta lähetettiin kolme salapoliisia tutkimaan asiaa. Talon ylimpään kerrokseen tultuaan tapasivat he oven lukituna ja sen takaa kuuluvan nyyhkytystä. Kun he mursivat oven auki, heittäytyi heidän eteensä kalpea, ryysyihin puettu tyttö rukoillen heitä pelastamaan hänet. Salapoliisit tankastelivat toiset huoneet ja löysivät tyton vaatteet, jonka jälkeen tyttö vietiin poliisiasemalle.

Täällä kertoi hän olevansa 17 vuotias Mary Murdick, kotoisin Unkarista, mutta ollut tässä maassa kuusi vuotta Long Island Cityssä, jossa hän oli käynyt y-

leisen koulun. Noin kuukausi takaperin oli hän lähtenyt New Yorkiin työnhakuun ja oli hän kulkenut monessa paikassa ilmoitusten mukaan, saamatta työtä. Toivottomana kukiessaan pitkin Toista avenuetta erään e-lävien kuvien teatterin ohi, oli häntä puhutellut muuan nuori hyvästi puettu mies kysyen eikö hän haluaisi pistäytyä teatteriin. Mies näytti siivolta ja hänen puhelunsa oli ystävällisempää kuin Mary oli kuullut moneen päivään, jonka vuoksi tyttö ei epäillyt, vaan suostui ehdotukseen. Teatterista tultua kertoi tyttö miehelle toivottoman työnhakunsa, jolloin tämä oli selittänyt tietävänsä paikan, joka juuri sopi hänelle. Vähääkään epäilemättä suostui tyttö ilomielin paikantarjoukseen ja seurasi nuorta miestä taloon Nro. 302—E. 100 kadun varrella ylimpään kerrokseen, jossa mies omalla avaimellaan aukaisi oven. Huoneessa oli ollut kaksi muuta miestä ja olivat nämä pahoinpidelleet tyttöä, riisuneet hänet vaatteet ja antaneet ryysyt tilalle ja senjälkeen oli yksi miehistä aina ollut hänen vartijanaan es-

tääkseen häntä pakenemasta. Lauantai-aamuna oli häntä var-
tioiva mies nukahtanut, jolloin
hän oli etsinyt lyijykynän ja pa-
perilipun ja kirjoitettuaan tie-
donannon heittänyt sen kadulle
ikkunasta toivossa, että joku sen
löytäisi ja toisi hänelle apua, ku-
ten oli käynytkin.

Samana päivänä vangitsivat
salapoliisit Kuudennen avenu-
en ja 26 kadun seuduilta 21
vuotiaan Joseph Vinellon ja vä-
hän myöhemmin kaksi tämän
veljeä. Kaikki kolme italialais-
ta ovat maineeltaan tyttökaupan
harjottajia ja on heidät pidätetty
\$5,000 takuuta vastaan tytön
ryöstöstä syytettynä."

"Tenderloin Kaupunginosan
poliisiasemalle on tehty ilmoitus
15-vuotiaan Margaret O'Neillyn
katoamisesta. Tytön äiti kertoi,
että tyttö, joka palveli eräässä
kukkakaupassa, oli mennyt tans-
siaisiin toveriensa kanssa Kuu-
dennelle avenuelle. Sieltä oli
hän lähtenyt paluumatkalle e-
rään siellä tutustumansa nuoren
miehen saattamana eikä hänestä
senjälkeen ole tavattu mitään
jälkeä. Arvellaan, että mies on
jollain tavalla viekotellut koke-
mattoman tytön johonkin ravin-
tolaan ja huumausjuomia annet-
tuaan kulettanut hänet johonkin
Tenderloin Kaupunginosan mo-
nista ilotaloista, jossa häntä pide-
tään vankina. Poliisi on ryhty-
nyt tutkimaan asiaa."

Suurkaupungin lehteä seuraa-
va saa joka päivä lukea ylläole-
vantapaisia uutisia ja moni tus-
kin kiinnittää niihin huomiotaan

enempää kuin uutisiin epätoivos-
sa tehdyistä itsemurhista tai ryö-
väyksistä. Lähemmin huomiota
niihin kuitenkin kiinnittäen huo-
maa niiden olevan selviä todis-
tuksia siitä, miten yleisessä
vauhdissa niinkutsuttu "valkoi-
nen orjakauppa" todellisuudessa
on. Ja silti tulee sanomalehtiin
ainoastaan mitätön prosentti kai-
kista tyttöjen katoamisista. Poli-
iisilla on aina listallaan satoja
kadonneiksi ilmoitettuja tyttöjä
ja yhtä suurena voi pitää ka-
donneiden lukua, joista ei il-
tään ilmoitusta ole tehty, kun ei
omaisia tai tuttavיה ole ollut sitä
tekemässä. Keskimäärin kui-
tenkin lasketaan yksin New
Yorkin East Siden, varsinaisen
köyhälistön kaupunginosan uh-
raavan täten toistasataa tyttöä
viikossa ja muut parempiosai-
setkin kaupunginosat pitävät huo-
len osastaan.

Mutta mihin voivat tytöt ka-
dota niin jäljettömiin, ettei poli-
iisi voi saada heistä tietoa ja
mikä on syynä heidän katoami-
seensa, kysyneä joku. Heidän
omana syynänsä täytyy olla, jos
he joutuvat siveettömyyden po-
luille ja pysyttelevät siellä.

Sitä ei voi kuitenkaan myön-
tää. Suurimmasta osasta heistä
täytyy sanoa, että he ovat pch-
jaltaan syyttömiä. Sen todista-
vat kyllä tapaukset lastenoikeu-
dessa ja poliisioikeuksissa. Mel-
kein poikkeuksesta tulee ilmi, et-
tä perussyynä useimpien "lan-
genneitten" kohtaloon ovat olleet
vallitsevat olot. Tuskin ainoa-
takan tapaa heissä, joka selit-
täisi vapaaehtoisesti valinneensa
tällaisen alan, ja sellaisissakin.

tapauksissa eivät he ole ottaneet huomioon seikkoja, jotka ovat vaikuttaneet tämän heidän "vapaaehtoiseen" valintansa.

Nykyajan oloissa kasvavan työtön asema ei varmastiakaan ole kadehdittava. Iloton nuoruus, jo lapsuudesta asti työn rasittamana, kaduilta saatu kehitys ilman kodin kasvattavaa vaikutusta, sillä kenellä köyhälistön lapsella on varsinaista kotia ainakaan suurkaupungin köyhissä kaupunginosissa, ja koko ympäristö eivät suinkaan ole omiaan luomaan tytöistä olentoja, jotka olisivat moraalisesti kyllin vahvoja vastustamaan kiusauksia, joita nykyinen järjestelmä päivittäin asettaa heidän tielleen joka päivä kaikkialla heidän jo puoli varttuneiksi päästyään.

Oloja tarkasteleva huomaa nämä kiusaukset niin suuressa määrässä kehittyneinä, että hän pikemmin ihmettelee, ettei enemmän tyttöjä niiden vuoksi sorru kuin mitä todella tapahtuu. Kaikkialla, kaikkina aikoina vuorokautta ovat huomattavissa eri muodoissaan nämä kiusaukset. Päivisin kova työ tehtaissa, suurien kauppaliikkeiden myyjättärinä, väsyttävässä palveluksessa, kaikki suoranaisella nälkäpalkalla, \$2.50—\$6 viikossa, ympärillä ylellisyyttä kaikkialla; iltasin vapaa-aikoina nähtävänä yhä suurempaa ylellisyyttä, hyvinvointia, huvitteluja, joihin itsellä ei ole mitään tilaisuutta, edessä vain ikävä asunto ja niukka toimeentulo: ihmekö siis, jos tällaiseen elämään pakotettu helposti voi takertua harhakuvim, jotka tarjoavat kaikkea hyvää

runsain mitoin ilman tuota alituisesti rasittavaa raatamista.

Ja tällaisten harhakuvien luoja kyllä myös löytyy runsaasti. Tehtaitten ja kauppaliikkeitten sulkemisaikana on niiden ovien edustalla aina varsinainen "metssästäjäjoukko", kokoonpantuna erilaatuisista oloista. Siellä ovat tavattavissa nautintoja haluavat tyhjän toimittajat, huvinet-sijät ja ennenkaikkea, varsinaiset "ammattilaiset", joiden tehtävänä on elämänsä ylläpitäminen juuri tällaisten nuorten ja rasittuneitten tyttöjen kustannuksella. Jokaisella heistä on omat lajinsa viekkotelukeinoja pyydystettävälle. Toiset tarjoavat puolinäikäisille hienoja illallisia teattereineen, huveineen, toiset rakkautta avioliittoineen vapautuksena rasittavasta työstä, toiset hienoja vaatteita, jalokiviä, hienoa seuraa, huveja ja kövyyttä elämään. Kurjuuteensa kyllästyneellä tyttösellä on todella valittavana monta eri lajia harhakuvia, jotka jokainen kuitenkin lopullisesti johtavat samaan päämäärään: valkoiseen orjuuteen. Miten voi nälkäpalkalla raatava, ilman voimallista moraalista kasvatusista oleva nuori kokematon tyttönen kestää näitä moninaisia, kaikkea hyvää lupaavia harhakuvia? Ihmeellisempänä täytyy pikemmin pitää sitä, että hän ne to-della voi kestää.

Ja taasen palvelustyöt! Aamusta varhain myöhäiseen iltaan orjana, monastikin tyrannimaisella emännällä, joka kyllä pitää huolen siitä, ettei palvelustyttö voi saada hetkenkään huokauksen hetkeä siihen saakka kuin päivän

työt ovat ehkä kello 8 aikoina illalla päättyneet, ilman mahdollisuutta vaihtaa ainoatakaan ystävällistä sanaa, ilman oikeutta tavata tuttavaansa. Kun sitten harvinaisena vapaahetkenä hänellä on tilaisuus päästä vähäistä vapauttaan ulkona kotopiiriä nauttimaan, onko ihmeellistä, jos hän helposti joutuu kadunkulmassa odottavan, komean, hyvästipuetun, ystävällisen tyttöagentin kynsiin, joka kauniin sanoin hänelle huvitusta tarjoaa kuolettavan päivätyön jälkeön ja lupaa hänelle "ihmisellisen" elämän joko "avioliiton" tai kevyen iloelämän muodossa? Miksi raahtaisi hän raskaasti, nähdessään liiankin suurta hyvinvointia ja huvitusta palveluspaikassaan, jossa kukaan ei näytä tekevän mitään muuta kuin huolehtivan omasta mukavuudestaan ja huvituksestaan ja nähdessään vapaaksi iltasin päästyään kaduilla komeutta ja huvitusta kaikkialla? Onko ihme, jos viisikymmentä prosenttia kaikista "ilotyöistä" onkin juuri lähtöisin palvelijattarien parista?

Ja lisäksi on neitosia, jotka ensimmäisen askeleensa 'alamäessä' ovat olleet pakotettuja ottamaan itse työpaikassaan. Monet ovat ne "langenneet" konttoritytöt, köörytytöt, puotipalvelijattaret, tohtaantytöt, palvelijattaret, joiden "siveys" on saanut kadota voidakseen säilyttää työpaikkansa esimiehen himot tyydytettynään. Tai jotka työn puute on pakottanut epätoivoissaan antautumaan ainoalle alalle, joka heille enää on ollut mahdollinen. He kaikki ovat samassa tilassa toi-

meentulonsa puolesta siveytensä suhteen kuin Boa-Constrictorin häkkiin heitetty merisika on henkensä suhteen. Molemmat lajit ovat he yhtä toivottomassa tilassa tulevaisuuteensa nähden.

Toinenkin puoli kysymyksessä on huomioon otettava, nim. miehen osa asiassa. Nykyinen järjestelmä nurinkurimaisuksineen tekee useimmista miehistä melkein pakosta "tyttö metsästäjän." Tavallisissa köyhissä oloissa olevalle miehelle on luonnollinen aviosuhde mahdoton, hänen on mahdoton ansaita sellaista toimeentuloa, että hän voisi perustaa itselleen oman kodin avioliiton varjolla. Mutta kun luonto kuitenkin vaatii osansa, etsii hän keinotekoisesti edes osittaisesti tyydytystä, jota avioelämä tarjoaa jokseenkin luonnollisesti ja tässä on hänellä apuna nykyinen prostitutioidenlaitos. Siis on hän tavallisissa oloissa sen varsinainen kannattaja. — Toiseksi voi mainita varakkaissa oloissa elävät, jotka silti ovat tavottomassa määrässä "valkoisen orjaliiikkeen" kannattajia. Heidät on heidän elämästilansa turmelut siksi luonnottomaan tilaan, että vaikka heillä olisikin kyllin tilaisuutta varsinaiseen avioelämään ja moni heistä siinä eläkin, he silti käyttävät lisäksi hyväkseen nykyisen järjestelmän luomaa prostitutioidenjärjestelmää tyydyttääkseen luonnottomasti kehittyneitä liiallisia sukupuoli-himojaan ja he ovat suurina tekijöinä monen viattoman lankeamiseen rahojensa avulla tai niiden vuoksi.

Mutta kolmantena ja "valkoi-
sen orjaliikkeen" alalla huomata-
vimpana joukkona ovat kuiten-
kin varsinaisesti niin kutsutut
"tyttökauppiat", "kadetit", "pim-
pit" ja miksi kaikiksi heitä kut-
suttaneekaan. He harjoittavat
ammattia toimeentulonsa vuoksi
ja heistä naissiveys suurimman
vihollisensa tapaa. Enimmäksi
osakseen ovat he nuoria, kome-
annäköisiä nuoria miehiä, jotka
ovat huomanneet vaikutusvaltau-
sa naismaailmassa olevan hel-
pompänä tulolähteenä kuin am-
mattitaidon jonkun raskaan huo-
nopalkkaisen ammattialan palve-
luksessa. Omatunto ei heitä
soimaa nuoren tytön viettelemi-
sestä, tapahtukoon se avioliiton
lupauksella tai kuvauksilla hei-
postä elämästä ja ylellisyydestä,
kunhan vaan heidän päätarkoi-
tuksensa, tytön joko saaminen
"kadulla kulkijaksi" heidän hy-
väkseen tai hänen myymisensä
pyöreästä summasta ilotaloon, on-
nistuu kyllin nopeasti ja tuotta-
vasti. Tavattavissa on heitä
kaikkialla, yksin meikäläisten
New Yorkin suomalaisten iltam-
missakin on sellaisia näkyneet
vaanimassa kansalaistyttöjä, jor-
ka näyttävät kyllin komeilta
ja kokemattomilta sellaisien
uhriksi joutuakseen, puhumat-
takaan katujen kulmauksista,
yleisistä tanssiaisista, puolipi-
meistä elävienkuvien teattereis-
ta ynnä muista paikoista, joi-
hin nuorta hovinhaluista ja sa-
malla maailman menoihin tottu-
matonta tyttöväkeä kerääntyy.
New Yorkin suurjyry, joka pari
vuotta takaperin juuri näitä asi-
oita tutki saadakseen selville,

löytyikö New Yorkissa säännöllis-
tä "valkoisten orjien" kauppaa,
tuli siihen lopputulokseen, että
kaupungissa ei tosin löytynyt
järjestettyä yhdistystä naiskau-
pan harjoittamiseksi, mutta et-
tä kyllä jonkunlaisia "klubeja"
oli olemassa, joiden jäsenet oli-
vat keskinäisessä sopimuksessa
"kaupan käynnistä" ja sen e-
distämisestä ja että tällä alalla
työskentelevien lukumäärä nou-
si useampiin satoihin. Ja jokai-
nen lukija voi saada hyvän ku-
van "ammattista" lukemalla eng-
lannin kielellä tavatonta huomio-
ta herättäneen laajan romaanin
tältä alalta New Yorkista, R. W.
Kaufmannin "The House of
Bondage" (Orjalassa), joka pi-
täisi ilmestyä näihin aikoihin
myös suomen kielellä*) ja on eh-
kä parhain alallaan, mitä vielä
on koskaan kirjoitettu.

Paljon puhutaan ja hommataan
nykyisin yli koko maailman "val-
koisen orjakaupan" lopettami-
seksi ja moninaiset ovat yhdis-
tykset ja liitot, jotka uskovat
voivansa paheen lopettaa kielto-
keinoin. Järkevä ihminen kä-
sittää kuitenkin, etteivät sellaiset
yhdistykset kuin mitkä nykyisin
ovat olemassa, alkaen tehotto-
masta Suomessa toimivasta "Val-
konauhasta" yleismaailmalliseen
liittoon "Valkoisen orjakaupan
estämiseksi" voi saada mitään
parannusta tällä alalla. Paheen
juuret ovat liian syvällä voidak-
seen "estävä" lainsäädäntö sitä
estää. Tyttöjen lankeamiseen

*) Tämä erinomainen romaani
valmistuu Raivaajan kustanta-
mana alkukesästä. Toim.

syynä ei ole heidän kevytmielisyytensä, ostajien kaupantekoon ei ole yksin syynä heidän heikkomallisuutensa eikä viettelijäin halpamaisuuteen yksin heidän turmeltumisensa sekä moraalisesa että aineellisessa suhteessa. Kaikkeen tähän on syynä itse nykyinen omaisuus- ja teollisuusjärjestelmä, joka ei toisille myönnä luonnollista mahdollisuutta aviollisten tarpeitten tyydyttämiseen, joka estää toisilta mahdollisen luonnollisen huvittelun, toimeentulon tai hyvinvoinnin luonnollisin keinoin ja lopuksi joka

turmelee toiset siihen määrään, etteivät he pidä häpeällisenä ja vääränä kaupata helpomman toimeentulon vuoksi sisariaan samalla tavalla kuin raamatun mukaan Josephin veljet möivät tämän orjuuteen. Muutettakoon omaisuusjärjestelmä, hankittakoon jokaiselle kunnollinen toimeentulo, avioelämän mahdollisuus ja riittävästi luonnollista nautintoa ja varmasti "valkoinen orjakauppa" katoaa paremmin kuin nykyisten toimenpiteitten kautta. E.

Tomi Aisaksonnin ja hänen yhteiskunnallinen merkitys

Tomi Aisaksonni oli vaan tavallinen siirtolainen, tullut sieltä, missä petäjän kyljestä leipää leikataan silloin kun halla on käynyt pellostä tähkäpää korjaamassa. Mutta kun hän oli tullut tähän maahan jo kolmattakymmentä vuotta sitte, niin oli hän kuin kotonaan, vaikka maan kieli ei tahtonut vieläkään luisua. Alkujaan lienee hänen nimensä ollut Tuomas Iisakinpoika ja jotakin vielä perässä, vaan kun työtoverit ja muutkin olivat ruvenneet häntä kutsumaan vain Tomiksi, niin oli siitä viimein vakaantunut aivan yhtä luonnollinen nimi kuin papin ristimä Tuomaskin, vaikka sitä eukon

oli ollut hyvin vaikea tottua sanomaan. Samaan tapaan oli entinen sukunimikin muuttunut Aisaksonniksi. Ei siinä ollut hänen tarvinnut muuta kuin vähän vihjasta sinne päin, niin siitä oli tehty virallinen nimi, jolla hänet tunnettiin tehtaan miesluettelossa ja ruokakauppiiaan kirjoissa; muualla sitä ei kirjoittaa tarvinnutkaan. Mutta työpaikalla tunnettiin hänet myöskin nimellä "Ahkera Tomi", joka lienee johdunut siitä että hän omasi muutamia erikoisia ja sanoisimmeko hyviä luonteen ominaisuuksia, nimittäin hätäilemättömyyden ja laiskuuden sekä niiden vastapainona sitkeyden olla joka päivä